

Роми

Илона Томова

Историята на ромското присъствие в българските земи все още не е проучена достатъчно добре. Някои известни западноевропейски циганолози, сред които А. Фрейзър, Д. Кенрик, Г. Пъксън, и мнозина представители на ромската интелигенция в България посочват като първо писмено свидетелство за наличие на циганско население в българските земи Рилската грамота на цар Иван Шишман от 1378 г. (Fraser 1992; Kenrick and Puxon 1972). Основават се на доста свободното тълкуване на един не дотам ясен текст, в който се споменава названието “Агоупови клети”. Повечето циганолози обаче интерпретират това название като наименование на местност, в която се устройват сезонни пастирски жилища.

Широко разпространена е хипотезата за масово присъствие на циганите в нашите земи още от XIII в., като не се изключват и по-ранни заселвания на отделни малочислени групи. Основанията за приемането на такава хипотеза, макар и косвени, са доста убедителни. В Османските данъчни регистри още в първите десетилетия след завладяването на нашите земи се споменава наличието на циганско население, като изрично се посочва броят на циганските домакинства и размерът на данъците, които те плащат на Империята. От XV до XVII в. преобладаващият дял роми, записани в регистрите, са християни, със славянски имена.